

BILAN

RAPPORT 2005/48

Nijmegen, De Winckelsteegh

Ecologische quickscan in het kader van de Flora- en faunawet

in opdracht van Van Aarle De Laat bouwmanagers gezondheidszorg bv

BILAN

RAPPORT 2005/48 Nijmegen, De Winckelsteegh

Ecologische quickscan in het kader van de Flora- en faunawet

in opdracht van Van Aarle De Laat bouwmanagers gezondheidszorg bv

Rapport-ID

Titel	Nijmegen – De Winkelsteegh. Ecologische quickscan in het kader van de Flora- en faunawet	
ISSN	1572-3194-2005/48	
Rapportnummer	2005/48	
Aantal pagina's	24	
Opdrachtgever	Van Aarle De laat bouwmanagers gezondheidszorg bv	
Contactpersoon opdrachtgever	L. Drijvers	
Onderzoekskader	Wijziging bestemmingsplan	
Projectleider BILAN	S. IJzerman	
Auteur(s)	C. Bezemer – de Vugt	
Kaarten en afbeeldingen	C. Bezemer – de Vugt	
Datum concept	Mei 2005	
Digitale versie	-	
Verzending concept aan	Van Aarle De laat bouwmanagers gezondheidszorg bv	
Akkoord BILAN	S. IJzerman Projectleider Ecologie	C. Witteveen Directeur

BILAN

B: Fontys Hogescholen, Mollergebouw
Prof. Goossenslaan 1-01, ruimte A 1.16, Tilburg
P: Postbus 90903, 5000 GD TILBURG
T: 0877 874278
F: 013 5360051
E: bilan@fontys.nl
W: www.bilan.nl

© BILAN 2005

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch databestand of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave dient men zich tot de uitgever te wenden.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	7
1.1	Algemeen	7
1.2	Beschrijving van het plangebied	8
2	Methode	10
3	Resultaten.....	10
3.1	Vaatplanten.....	10
3.2	Zoogdieren.....	10
3.3	Broedvogels.....	11
3.4	Amfibieën en reptielen.....	11
3.5	Overige soortengroepen	11
4	Conclusies en aanbevelingen.....	12
4.1	Beschermde status.....	12
4.2	Ontheffing op de Flora- en faunawet.....	12
4.3	Aanpassingen van het ontheffingsbeleid op de Flora- en faunawet.....	13
5	Literatuur.....	15
	Bijlage 1: Rapportage Natuurloket.....	17
	Bijlage 2: Aanpassing ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet (www.minInv.nl).....	19

Figuren

fig. 1:	Ligging van het plangebied in de regio (met kilometerhoknummers).....	8
fig. 2:	Herinrichting van het terrein	9

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Van Aarle De Laat bouwmanagers gezondheidszorg voerde BILAN in november 2004 een ecologische quickscan uit voor het plangebied De Winkelsteegh in de bebouwde kom van Nijmegen, provincie Gelderland. Het onderzoek werd verricht in het kader van een herbestemming van deze locatie. Doel van dit onderzoek was te bepalen of er beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn, dan wel verwacht kunnen worden. Er werd gekeken naar mogelijk aanwezige natuurwaarden van het plangebied zelf en van de directe omgeving. Waar mogelijk wordt in deze rapportage ingegaan op eventuele consequenties ingevolge de Flora- en faunawet.

Beschermde soorten ontleen hun status aan opname in de Flora- en faunawet, de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn. De Nederlandse en Europese wetgeving stelt met deze wetten eisen aan de uitvoering van projecten die nadelige effecten hebben op specifieke natuurwaarden. Om de bescherming van deze natuurwaarden te realiseren moet vooraf bekend zijn of in een plangebied beschermde soorten voorkomen. Indien dat het geval is moet een effectenstudie bepalen of met de uitvoering van het plan geen afbreuk wordt gedaan aan het instandhouden van deze beschermde soort(-en). Wanneer sprake is van negatieve effecten voor beschermde soorten, moet bezien worden of deze kunnen worden opgeheven door planwijzigingen of door wijzigingen van de uitvoeringsmethode. Wanneer dit niet mogelijk blijkt, moet ontheffing worden aangevraagd bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

1.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied De Winkelsteegh ligt in de bebouwde kom van Nijmegen, ten oosten van het Maas-Waalkanaal. Ten noorden ligt een vijver. In het noordoosten grenst het plangebied aan de Winkelsteegseweg, via een boszone van naaldbomen. Het terrein is in gebruik als zorginstelling voor gehandicapten. Het westelijke deel van het terrein is in gebruik als bos. Dit bos is van het type wintereiken-beukenbos met in de ondergroei voornamelijk braam. Hierin zijn wandelpaden gelegen. De geplande activiteiten hebben geen betrekking op dit deel.

Centraal staan verspreid gebouwen omringd door speel- of grasveld, dat afgezet is met een hek. Hierlangs zijn hagen aangelegd. In dit bebouwde deel staan enkele oudere beuken.

fig. 1: Ligging van het plangebied in de regio (met kilometerhoknummers).
(bron: <http://www.natuurloket.nl>)

Er zijn plannen om in het centrale gedeelte de gebouwen te vervangen door nieuwbouw. In het naaldbos worden twee nieuwe gebouwen gerealiseerd. Het gedeelte dat nu in gebruik is als paardenwei (zuidoosthoek) wordt afgestoten voor woningbouw.

fig. 2: Herinrichting van het terrein
(bron: Van Aarle De Laat bouwmanagers)

2 Methode

Naast een korte veldinspectie werden diverse bronnen geraadpleegd (Natuurloket, Streekplan Gelderland en verspreidingsatlassen van diverse soortengroepen).

Natuurloket.nl is een opzet tot het landelijk centraliseren van verspreidingsgegevens van de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Deze databases worden hoofdzakelijk gevuld met inventarisatiegegevens van vrijwilligers, waardoor deze niet altijd compleet zijn. Natuurloket geeft in eerste instantie per kilometerhok aan of er beschermde en/of bedreigde plant- en diergroepen zijn aangetroffen, als ook de mate van volledigheid en actualiteit van het onderzoek. Voor dit onderzoek werden de gegevens geraadpleegd voor kilometerhokken (184,424), (184, 425), (185, 424) en (185,425) (zie bijlage 1).

Het plangebied werd bezocht op vrijdag 19 november. Tijdens deze korte inspectie werd gekeken naar de aanwezige ruimtelijke structuren en beschikbare biotopen voor flora en fauna. Daarnaast werd gesproken met een medewerker van de buitendienst.

Op basis van expert-judgement werd een inschatting gemaakt over mogelijke aanwezigheid van de door de Flora- en faunawet beschermde soorten.

Het plangebied werd beoordeeld op het verwachte voorkomen van de volgende soortengroepen:

- vaatplanten
- zoogdieren
- broedvogels
- amfibieën en reptielen
- overige soortengroepen: vissen, libellen en dagvlinders

3 Resultaten

Uit het Streekplan Gelderland blijkt dat het plangebied niet binnen de Ecologische hoofdstructuur (EHS) valt. In het bestemmingsplan van de gemeente Nijmegen "*Kansenboek voor de Keizerstad*" blijft het stedelijk groen gehandhaafd. Op het terrein valt het bos onder de planologische bescherming van de gemeente. De geplande bouwactiviteiten vinden buiten dit bosgebied plaats.

3.1 Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het terrein rondom de bebouwing wordt intensief beheerd waardoor geschikte habitats voor door de Flora- en faunawet beschermde plantensoorten hier niet verwacht worden. Deze plantensoorten zijn vaak kritisch en kwetsbaar.

3.2 Zoogdieren

3.2.1 Vleermuizen

Vleermuizen zijn in Nederland beschermd door de Flora- en faunawet. Uit verspreidingskaarten blijkt dat het plangebied binnen het leefgebied (=habitat) van diverse vleermuissoorten ligt.

In het plangebied zouden zich in het loofbos geschikte habitats kunnen bevinden. Tijdens het veldbezoek werden bomen met holten waargenomen.

3.2.2 Overige zoogdieren

Alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren zijn beschermd door de Flora- en faunawet, met uitzondering van gedomesticeerde dieren behorende tot bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen soorten, en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis.

In het plangebied kunnen algemene soorten zoals het konijn, de bosspitsmuis, de huisspitsmuis, de mol en de rosse woelmuis voorkomen en de minder algemene rode eekhoorn.

De rode eekhoorn is een soort van de naaldbossen en oud gemengd bos. De soort is foeragerend waargenomen (mondelinge mededeling). Tijdens het veldbezoek werden echter geen directe aanwijzingen gevonden dat de soort er zijn vaste verblijfplaats heeft.

Op diverse plaatsen werden holen en een molshoop aangetroffen waaruit valt op te maken dat het plangebied wordt gebruikt als vaste verblijf-, rust- en/of voortplantingsplaats voor muizen en mollen.

3.3 Broedvogels

Gezien de hoeveelheid bomen en hagen en de aanwezigheid van verlaten nesten, is met zekerheid te zeggen dat diverse vogelsoorten in het plangebied tot broeden komen.

Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden beschermd door de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Het verstoren van broedende vogels is om die reden dan ook niet toegestaan. Kapwerkzaamheden mogen daarom alleen plaatsvinden buiten het broedseizoen (niet tussen maart en juli).

Uit de verspreidingsatlas blijkt dat het plangebied geen geschikte habitat is voor kwetsbare broedvogels. De vogelsoorten uit de rapportage van natuurloket (bijlage 1) hebben eerder betrekking op de waterpartijen in de omgeving.

3.4 Amfibieën en reptielen

Alle in Nederland voorkomende amfibieën zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet. In het plangebied werden enkele greppels en/ of poelen aangetroffen, die gebruikt zouden kunnen worden als voortplantingsplaats. In het plangebied kunnen de algemene soorten zoals de kleine watersalamander, de gewone pad en de bruine kikker voorkomen. Deze soorten stellen geen hoge eisen aan hun leefomgeving. In het plangebied worden geen reptielen verwacht door het ontbreken van geschikte habitats.

3.5 Overige soortengroepen

Van de vissen, libellen en dagvlinders worden in het plangebied geen zeldzame en/of bedreigde soorten verwacht. Voor deze soorten ontbreekt geschikt leefgebied.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Beschermde status

Op het plangebied rust een planologische bescherming voortkomend uit het gemeentelijk bestemmingsplan. Op het terrein valt het bos onder het stedelijk groen, dat gehandhaafd dient te worden. De geplande bouwactiviteiten vinden buiten dit bosgebied plaats.

4.2 Ontheffing op de Flora- en faunawet

Het plangebied is voornamelijk van betekenis voor algemeen voorkomende beschermde zoogdieren, amfibieën en broedvogels. Op grond van de artikelen 10 (verbod tot het opzettelijk verontrusten van dieren) en 11 (verbod tot het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren) dient een ontheffing te worden aangevraagd voor de volgende diersoorten:

zoogdieren

- bosspitsmuis (*Sorex araneus*);
- huisspitsmuis (*Crocidura russula*);
- mol (*Talpa europaea*);
- konijn (*Oryctolagus cuniculus*);
- rosse woelmuis (*Mustela putorius*).

De rode eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) is waargenomen (mondelinge mededeling) in het naaldbos.

Op basis hiervan is het gewenst voor deze soort een ontheffing aan te vragen.

broedvogels

Voor het verstoren van broedende vogels wordt door het ministerie van LNV geen ontheffing verleend.

Voor vogels is buiten het broedseizoen een algemene ontheffing noodzakelijk op grond van artikel 10 (verbod tot het opzettelijk verontrusten van dieren). Het betreft algemeen voorkomende broedvogels.

amfibieën

- bruine kikker (*Rana temporaria*);
- gewone pad (*Bufo bufo*);
- kleine watersalamander (*Triturus vulgaris*).

vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten bescherming krachtens de Flora- en faunawet en de Habitatrichtlijn.

Voor veilige zomer- en winterverblijfplaatsen zijn vleermuizen aangewezen op bebouwing en bomen.

Ongeveer de helft van de in Nederland voorkomende soorten maakt gebruik van bestaande holten in bomen. Vleermuizen zijn daar het meest kwetsbaar. Om die reden genieten ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen bescherming van de Flora- en faunawet.

Het bos in het westen van het plangebied zou een potentieel habitat kunnen zijn voor diverse vleermuissoorten. Tijdens het veldbezoek werden er holten in verschillende bomen waargenomen. Dit bosgedeelte blijft in de herbestemming onaangetast.

Als hier toch ingrepen plaatsvinden is een vervolgonderzoek naar het voorkomen van vleermuissoorten noodzakelijk.

4.3 Aanpassingen van het ontheffingsbeleid op de Flora- en faunawet

Begin 2005 wordt het ontheffingsbeleid op de Flora- en faunawet aangepast. Voor veel soorten zal op voorhand een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet gelden, mits de activiteiten zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen (zie bijlage 2). Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

De in het plangebied voorkomende diersoorten staan vermeld in deze lijst, met uitzondering van de rode eekhoorn. Voor deze soort, als ook voor alle vogelsoorten geldt een vrijstelling, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hierin wordt aangegeven welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen.

Alvorens een gedragscode voor de eekhoorn op te stellen, is het wenselijk om vast te stellen of deze soort er zijn vaste verblijfplaats heeft. Het vervolgonderzoek zou het beste in februari kunnen plaatsvinden omdat eventuele eekhoornnesten dan makkelijk waarneembaar zijn.